

Welzijn:the animal point of view

- Winny Weinbeck,
- Tinley
gedragstherapeute
voor papegaai

Welzijn

- Dierenwelzijn is een complex begrip dat zowel het fysieke welzijn als het geestelijk welzijn omvat (Brambell Committee 1965, De Jonge en Goewie 2000)
- Welzijn hangt samen met de voorspelbaarheid en beheersbaarheid van de omgeving (Wiepkema en Koolhaas, 1993)
- The Welfare of an individual is its state as regards its attempts to cope with its environment (Broom, 1986a)
- Recente benaderingen focussen ook meer op aanwezigheid van bevrediging van behoeften/emoties
- het is belangrijk voor dieren om controle te hebben over hun omgeving en de keuzes die ze daarin hebben

Brambell Committee: Report of the technical committee to enquire into the welfare of animals kept under intensive livestock husbandry systems (1965)

De vijf vrijheden:

- Vrijheid van angst en stress
- Vrijheid van pijn, verwondingen en ziekten
- Vrijheid van een gebrek aan comfort
- Vrijheid van dorst, honger en ondervoeding
- Vrijheid om normaal gedrag te vertonen

Als wij hieraan voldoen, betekent dit dan dat het dier gelukkig is?

Heeft u zich ooit afgevraagd of uw vogel gelukkig is?

- Hoe weet u zeker of uw vogel/papegaai gelukkig/tevreden is?
- Geluk, welzijn en kwaliteit van leven gaan allemaal over hoe het dier zich voelt, maar dieren kunnen ons niet vertellen hoe zij zich voelen.
- Wat moeten wij met onze menselijke interpretaties en emoties met betrekking tot dierenwelzijn?
- Het welzijn van een dier varieert van goed tot slecht en een groot gebied ligt hier tussen.

Hoe leven papegaaien in de vrije natuur?

- Papegaaien zijn sociale dieren en de meeste leven buiten de broedtijd in vluchten. Dat kunnen kleine familiegroepjes van 4-10 vogels zijn of hele grote zwermen van honderden of zelfs duizenden dieren. Voor het zoeken naar voedsel vallen veel grote vluchten uiteen in kleine groepjes.
- In het wild is er voor de papegaai meer dan genoeg te doen en zijn ze de hele dag druk bezig met overleven, verzorgen van hun eigen en elkaars verenpak, zoeken naar eten, zoeken naar een partner en de zorg voor nakomelingen. De paarbinding is bij papegaaien zeer sterk en een paartje doet gewoonlijk alles samen
- De jonge vogels leren door het volgen, observeren en nadoen van de ouders welk voedsel geschikt is om te eten, waar het te vinden, hoe vijanden te ontwijken en welk gedrag acceptabel is tegenover soortgenoten.
- Een papegaai is een van nature vliegend dier en zij kunnen uitstekend vliegen en zonder moeite grote afstanden overbruggen. Het in staat zijn om te vliegen is erg belangrijk voor de geestelijke en lichamelijke gezondheid van de papegaai.

Hoe kunnen wij het welzijn van papegaaien in gevangenschap beoordelen en beïnvloeden op basis van de vijf vrijheden? (1)

- Vrijheid van angst en stress: hartslag, stresshormonen, vluchten, agressie, aangeleerde hulpeloosheid, abnormaal gedrag en stereotype gedrag, passende sociale structuur en dynamiek?, veroorzaakt lichamelijk contact onnodige stress?
- Vrijheid van pijn verwondingen en ziekte: gewicht, jaarlijks gezondheidsonderzoek, voortplantingssucces, immuniteit en vatbaarheid voor ziekte, lichamelijke verwondingen, gedragsmatige uitingen (verenplukken, zelf-mutilatie), pijn is moeilijk meetbaar (agressie), quarantaine mogelijkheden, sociale interactie problemen
- Vrijheid van het gebrek aan comfort: geschikte huisvesting, zitstokken, voorspelbaarheid en beheersbaarheid van de omgeving, temperatuur, luchtvochtigheid, ventilatie, daglicht, lawaai niveau, soortgenoten, sociale omgeving

Hoe kunnen wij het welzijn van papegaaien in gevangenschap beoordelen en beïnvloeden op basis van de vijf vrijheden? (2)

- Vrijheid van honger, dorst en ondervoeding: de papegaai beschikt over voeding, maar is dit geschikte voeding voor de betreffende papegaaiensoort? Hoeveel van het beschikbare voer wordt daadwerkelijk door de papegaai opgegeten? Is er gelegenheid voor natuurlijk foerageergedrag? Hoe zit het met de variatie en presentatie? Hygiëne aspecten? De papegaai beschikt over water, maar wordt dit dagelijks verversst? Krijgt de papegaai via het beschikbare voer alle noodzakelijke voedingstoffen binnen om fit en gezond te blijven?
- Vrijheid om normaal gedrag te vertonen: sociale contacten met soortgenoten/partner, het produceren van geluid/schreeuwsessies, vliegen, verzorgen van elkaars verenpak (allopreening), foerageren, voortplanting, badderen, het hebben van controle en het maken van keuzes, voldoende stimulatie hebben (verrijking), dierspecifiek

Welzijn indicatoren:

- Levensverwachting (samenhang lagere levensverwachting & lager welzijn)
- voortplantingssucces
- Letsel, ziekte, immuniteit
- ‘coping’, stereotypieën & andere gedragsuitingen, mate van onderdrukken van natuurlijk gedrag
- lichamelijke uitingen van plezier
- aanwezigheid van bevrediging van behoeften en emoties

Animal welfare: concepts and measurement (Broom, 1991)

- Welzijn heeft betrekking op de staat van een individu in relatie tot zijn omgeving en dit is meetbaar.
- Lijden en onvoldoende welzijn gaan vaak samen, maar welzijn kan onvoldoende zijn zonder lijden en welzijn moet niet alleen gedefinieerd worden op basis van subjectieve ervaringen.
- Als een situatie onvoorspelbaar en oncontroleerbaar is ontstaat er stress wat het welzijn aantast.
- Signalen van onvoldoende welzijn: lagere levensverwachting, verminderde groei, verminderde vruchtbaarheid, lichamelijk letsel, ziekte, verminderde weerstand, adrenaline activiteit, afwijkend gedrag en fysiologische respons (self-narcotization).

Quality of life- Wemelsfelder 2007

- Het welzijn van dieren omvat meer dan alleen de afwezigheid van lijden; het omvat de kwaliteit van de totale relatie van het dier met zijn omgeving, hoe het daar in leeft.
- Kwalitatieve benadering van dierengedrag, kijkt naar zaken als het individuele dier, persoonlijkheid en emoties.
- Gedrag is dynamisch en aan verandering onderhevig. Lichaamstaal is de basis voor het beoordelen van de kwaliteit van de ervaring van het dier (bijvoorbeeld: is het dier tevreden of angstig?)
- het beoordelen van de kwaliteit van leven van het dier vereist kennis van soortspecifiek gedrag, ervaring met het observeren en de omgang met dieren in verschillende omstandigheden en de bereidwilligheid om met gevoel met dieren te communiceren.
- Een kwalitatieve benadering is bij de gedragsstudie van dieren een belangrijke factor voor de kwaliteit van leven van het dier.

De interactie tussen mens en dier

- Kwaliteit in de omgang met dieren, heeft te maken met op welke manier wij dingen doen. Het is belangrijker op welke manier wij met het dier omgaan (dus de kwaliteit) dan de hoeveelheid aandacht die wij aan het dier besteden.
- Kennis van leerprincipes bij dieren is hierbij belangrijk.
- Kennis van de laatste ontwikkelingen op het gebied van diergedrag en de omgang met dieren (bijscholing).
- De focus is gericht op het hele dier, gedrag is niet alleen een lichamelijke beweging, maar moet in een groter geheel worden gezien:
- neurologie, gedrag, fysiologie, de innerlijke waarde van verrijking, subjectieve benadering van het dierenwelzijn.

Discussie punten en argumenten?